

Summi Pontificis Sixti V. Bulla contra Astrologia
iudicialia artem exercentes, et quaecumq; alia divi-
nationum genera, librosq; legentes, vel tenentes anno
1585 edita. *m*

(4)

Sixtus Ep̄s servus servorum Dei ad perpetuam rei memo-
riam. Caeli & terra creator Deus, quem unum omnipotentem
corde credimus ad iustitiam, & ore confitemur ad salutem,
et si homini, quem ad imaginem, & similitudinem suam
creavit, mentem dededit, quae non solum divino fidei
lumine illustrata mysteria illa cognosceret, quae huma-
nam intelligentiam superant, sed et naturae suae vi,
magno licet cum labore praedicta multa investigaret,
atq; intelligeret, tamen ut superbum animal non non
altum saperet, sed timeret, & immensam conditoris sui
majestatem humi stratus veneraretur, sibi soli eorum
quae ventura sunt scientiam, & futurarum rerum cognitum
reservavit. Solum enim ipse, cuius oculis omnia nuda,
et aperta sunt, et ad intimas hominum cogitationes pe-
netrat, & consequentes earum actiones intuetur, solus ipse
quis vocat ea, quae non sunt, tanquam ea, quae sunt,
omnia praesentia, & ante oculos posita habet, solus
deniq; omnia, et singula quaecumq; totius temporis de-
cursu, & saeculorum aetatibus futura sunt, ab omni eter-
nitate novit, & admirabili providentia disposuit, quae
non modo humanae mentis imbecillitas ignorat, sed
nec demones ipsi praesentire possunt. Quare idolorum
in futuris annuntiandis, falsitatem, et imbecillitatem

qui

qui eis cultum adhibebant. Vanitatem iudicet. ^{Sp̄s sanctus ap̄t}
Isaiam illis ^{Ab̄s} Annunciate, que ^{venitura} ~~factura~~ in futurum, et
sciens, quia dii estis vos. Et in novo testam^{to} & Dominus
discipulorum suorum de futuris eventis, paulo cupidius inquirer-
tium interrogat^m gravi illa responsione retudit, quia et omni-
um suorum ^{fideliu} „curiosit^m coercuit: Non est vnum scire tempora
et momenta, que Pater posuit in sua potest^e. Nec vero ad
futuros eventus, et fortuitos casus prenocendos (futuris even-
tibus, ex naturalibus ^{causis} necess^o, vel frequenter provenientibus, que
ad divinationem non pertinent dumtaxat exceptis) ulla
sunt vere artes, aut discipline, sed fallaces, & vanæ, impro-
borum hominum astutia, & demonum fraudibus intro ductæ:
ex quorum operat^e consilio, vel auxilio omnis divinatio di-
manat; sive q̄ expresse ad futura manifestanda invocetur,
sive q̄ ipsæ pravitate sua, et odio ingenij humanum, occulti
et̄ preter hominis intent^m, se ingerant, & intendant vanis
inquisitionibus futurorum, ut mentes hominum perniciosis va-
nitatibus, & fallaci contingentium prenucciat^e implicentur
et omni impietatis genere depraventur. Quæ quidem ipsi cog-
nita sunt, non divinit^{us} aliqua, nec vera futurorum conscientia
sed natura subtilioris acumine, & aliis, quibusdam modis
quos hominum solus intellegit ignorat. Quam obrem dubi-
tandum non est, in huiusmodi fortuitorum contingentium
et futurorum eventuum inquisitione, & præcognitione dia-
boli operat^m se fallaciter immiscere, ut sua fraude, et dolis
miseros homines a via salutis avertat, & laqueos damnat^{is}
involuat. Quæ cum ita sint nonnulli hæc fideliter, et

et religioſe ut debent, non attendentes, ſed curioſa ſectantes
ſeruiſter Deum offendunt, errantes ipſi, & alios in errores
mittentes: tales imprimis ſunt Aſtologi, olim Mathematici
Genethliaci, et Planetari vocati, qui vanam falſamq; ſi
deum, & aſtroꝝ ſuam profiſcentes, diuinæq; diſpoſitionis or
dine ^{atione} ſuo tempe revelandam, preuenire audaciſſime ſata
gentes, hominum natiuitates, ſeu genituraſ ex motu ſi
derum, et aſtroꝝ curſu metunt, ac iudicant futura, ſive
etꝫ preſentia, & præterita occulta, atq; ex puerorꝝ ortu
et natali die, ſive quavis alia tempore, & momentauſ
vaniffima obſervat, & notatione de unius cuiuſq; hominiſ
ſtatu, conditione, vite curſu, honoribꝫ, diuitiſ, ſobole,
ſalute, morte, itinere, certaminibꝫ, inimicitia, carce
ribꝫ, cedibꝫ, variis diſcriminibꝫ, aliisq; proſperis
et aduerſis caſibꝫ, et eventibꝫ, præcognoscere iudicare
et affirmare temere præſumunt, non ſine magno pericu
lo erroris, & infidelitatis, cum ſanctꝫ Auguſtini præcipiū
Ecclēſiæ lumen, eum qui hæc obſervat, qui attendit, qui cre
dit, qui in domum recipit, qui interrogat, Chriſtianam
fidem, et baptiſmum præuariçaſſe affirmet: ut merito illos
Apoſtulus arguat atq; inceperit illis verbis: Dies obser
vatis, et menses, & tempora, et annos, timeo vos, ne forte
ſine causa laboraverim in vobis. Hi igitur leviffimi
et ^{temerarij} homines, in miserandam animarꝝ ſuarꝝ ruina
grave fidelium ſcandalum, & Chriſtiana fidei detrimē
tum futurorꝝ rerꝝ eventꝫ, et quæcumq; proſpere, vel ad
verſe eventura ſunt, ac actꝫ humanoꝝ, eadēq; que ex
libera hominum voluntate proficiuntur, ab iſtis, ſideribꝫ
adſcribunt, eiſq; eam facultatem, vim, ſervitutem, et effi
catiam tribuunt futura ſignificandi, et ad præcognita ita in
clinandi, ut ſic omnino, nec aliter eventura ſint atq; obeam
cauſam de iſ rebꝫ oibꝫ iudicia facere, prognostica, predict

et

et praecognitiones sibi assumere, & palam venditare non dubitant, quibus non pauci vides, & imperiti, aliisq; nimis creduli, & imprudenter tantam fidem praestant, ut ex huiusmodi iudicio, et praedictionum praescripto, aliquid certi esse credant aut sperent: quorum sane et mendacium magistrorum severitas et infelicium discipulorum credulitas magnopere deploranda est, qui vel divinis litteris admoniti non intelligunt hominis praesentiam, cui caeli, & stellae, et clarissima caeli sidera, sol, et luna Deo ita disponente, non imperant, sed inserviunt. Sic enim Moyses populum Dei, ut hunc errorem caveret, praenotabat: Ne forte elevatis oculis ad caelum, videas solem et lunam, et omnia astra caeli, et errore deceptus, adores ea, et colas quae creavit Dominus Deus tuus in ministerium civitatis gentibus, quae sub caelo sunt. Sed quid sidera mirandum est homini servire? nonne nobilissima intelligentia, angelique ipsi dei sunt administratores spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hereditatem capiunt salutis? Nam rationalis oves ita diligit Deus, ut non solum episcopos, quemadmodum auctore Ambrosio scriptum est, ad tuendum gregem ordinaverit, sed et angelos destinaverit. Praeclare etiam S. Hieronymus Magna dignitas animarum, ut unaquaeque habeat ab ortu natiuitatis in custodiam sui, angelum delegatum. Quod si angeli homines custodiunt, quid ad usus angelorum custodiam et tutelam astra moliri, aut efficere poterunt, quae cum ipsis angelis nullo modo sunt comparanda? Nec sane hoc loco praeterea est eximii Ecclesiae doctoris et beatissimi Pontificis Magni Gregorii sententia qui Priscillianistas haereticos, unumquemque hominem sub constituto stellarum nasci putantes, magno verberis et verborum pondere confutat. Absit (inquit) a fidelium cordibus, ut aliquid esse fatum dicant, vitam quippe ^{hominum} solus hanc conditor, qui creavit, administrat: neque enim propter stellarum

Sed

sed stella propter homines facta sunt. Et si stella fatum
pominis esse dicitur, ipsis suis ministeriis subesse homo per
hibetur. Utinam insani homines hac saperent, et intelligerent
et Dei monitis obtemperarent in Levitico dicentis Non de
clinatis ad Magos, nec ab aulis aliquid sciscitemini, ut
colluamini per eos: neque enim quae Christiana, et verapie
tas repellit ac damnat tanto studio investigarent, ut se
miseri se decipi, atque ireturi paterentur. Sunt et inanes qui
dam homines, et curiosi vel impii, et irreligiosi, qui futu
raris et occultis aliis rebus notitiam adeo anxie habere
student, ut ob eandem praenoscenda et investiganda in di
vine legis offensionem multipliciter incurrant. Alii enim Geo
mantis, ~~Alti~~ Alii Hydromantis, Aeromantis, Pyromantis
Onomantis, Chiromantis, Necromantis, aliique sortilegii, et
superstitionibus, non sine demonum saltem occulta societate,
aut tacita pactione operam dare, seu aleis, ac sortibus illi
citis, taxillis, granis, triticis, vel fabis, pactu unon
verentur. Alii vero aliquas pristinae, et antiquatae, ac percu
cis victoriam probatae idololatiae reliquias retinentes, qui
quidam augurii, auspicii, similibusque signis, et variis obser
vationibus ad futurorum divinationem intendunt. Alii item sunt
qui cum morte foedus ineunt, et pactum faciunt cum infer
no, qui similiter ad occultorum divinationem, ad inveniendos thesauros
vel ad alia facinorosa perpetranda, etiam expressa cum dia
bolo facta pactione in manifestam suorum perniciam atque, ne
facias Magicae artis incantationes, instructi, et veneficia adhibet.
circulos, et diabolicos characteres describunt, demones invo
cant, aut consulunt, ab eis responsa petunt, aut accipiunt,
eis preces, et thuris aut aliarum rerum suffimenta, seu fumi
cationes, alia ve sacrificia offerunt, candelas accendant
aut rebus sacris, aut sacramentis vel sacramentalibus sacrilege abu
tuntur, adorationis, genuflexionis, aut quavis alia impie
tatis

impietatis obsequia praestant, cultum venerant^m ve tribuunt, aut
annulum vel speculum, aut parvas phyalas sibi fabricant
aut fabricari curant, ad demones in eis alligandos, seu inclu-
dendos ut putant ad responsa ab ipsis inde petenda, aut ha-
benda. Alii praeterea, et in corporibus obsessis, vel lympho-
ticis, et fanaticis mulieribus, demones de futuris, vel occultis
rebus, aut factis exquirunt, ut merito ab eis, quos Dominus
in Evangelio tacere imperavit, vanas mendacesque referant
responsiones. Alii quoque praestigiatores, frequentis vero mu-
liercule quadam superstitionibus deditae, in phyalis seu vas-
culis vitreis aqua plenis, vel in speculis accensis candelis et
benedictis, seu n^o angeli sancti et albi diabolum summam-
loze satorem supplices adorantes, vel in unguibus, aut pal-
ma manuum, quandoque etiam oleo percunctis eundem sum-
fallacium architectorem orant, ut similiter futura vel occulta
quaeris per spreta, & apparentes imagines, seu phantasti-
cas visiones sibi ostendat, aut ab eodem patre mendacij
diabolo aliis incantationibus, aut variis superstitionis
observationibus futurorum, & occultorum huiusmodi veri-
tatem quaerunt, & hominibus praedicere contendunt
Quorum quos s^a enumeravimus consimilis impietas pa-
ralem exitum habet, ni mirum, quod demonis praestigij ac-
dolus, etum, qui divinant, tum qui divinationem
expetunt, illusi, ac dilusi miserime reperiuntur
Itaque cum futurorum eventus in seipsis considerare antequam
fiant, sit Dei proprium, illud necessario consequitur, ut Astro-
tologi et alij praedicti, qui huiusmodi futura praenun-
ciare, aut praenocere quocumque modo, nisi Deo revelante
audent, iniuste atque imprudenter, quod Dei est, sibi as-
sumant, & usurpent. Sic fit, ut dum ab eis, quod solus
est creatoris perperam creaturis tribuitur, Divina Majestas

graviter

graviter ledatur, fidei integritas violetur, et animabus pre-
cioso & sanguine redemptis, pestis, atq; exitium importet.
Et h. jam pridem regulis indicis librorum & Sibitorum ex de-
creto Sacri Generalis Tridentini concilii confecti, illud int-
cetera constitutum fuerit, ut episcopi diligent & viderent
ne hujusmodi Astrologia Judicaria libri, tractatus, et indices
legerent, vel haberent, qui de futuris contingentibus,
fortuitisve casibus, autius actionibus, que ab humana vo-
luntate dependent, certo aliquid ^{reventurum} affirmare audent, permissis
tamen iudiciis, & naturalibus observationibus, que navi-
gationis, agriculturae, sive medicamentis servandi gratia con-
scripta fuissent; libros vobis, et scripta Geomantiae, Hy-
dromantiae, Chiromantiae, Necromantiae, sive in quibus
continentur sortilegia, veneficia, auguria, auspicia, Inca-
tationes, artis Magicae, prorsus repudiari & aboleri curarent.
Non tamen error, corruptelae, delictae, & abusus pre-
dictorum extirpationis usq; adeo visum est, quin et adhuc
in nonnullis locis, et apud plurimos curiosis videant, cum
vobis frequenter detectis diaboli insidiis divinationum
sortilegiorum et variarum superstitionum omnia plena esse
indies detegantur. Nos igitur qui pro nostro postobatis
officii munere fidei integritatem inviolatam conservare
debemus, et animas saluti prospicere, quantum divina gra-
tia a justitia possumus, ex patris claritatis visceribus opta-
mus, damnantes, et reprobantes omne genus divinationum
qua diabolo auctore ad fidelium deceptionem, a predictis
curiosis vel perditis hominibus fieri solent. Cupientes praeterea
sanctam illam Christianae religionis simplicitatem, praesertim
de summa Dei creatoris potestate, sapientia, & Providentia

ab omni erroris labe integram atq; incorruptam, ut par
est, retineri. Volentes quoq; predicta falsa credulitati
ac hujusmodi illicitarum divinationum, et superstitionum
detestabili studio, atq; execrandis flagitiis, atq; impuri
tatis occurre, ut de Christiano populo merito, quos de
populo Dei scriptum est, Non est augurium in Jacob, neq;
divinatio in Israele, hac perpetuo valitura constitutione
Apostolica auctoritate Statuimus atq; Mandamus, ut tam contra
Astrologos, Mathematicos & alios quoscumq; dictae Astrologiae
judiciariae artes, praeterquam aëronauticam, naviga
tionem et rem medicam in posterum exercentes, aut faci
entes iudicia, & natiuitates, & ominum, quibus de futuris con
tingentibus, successibus fortuitisq; casibus, aut actionibus, ex
humana voluntate pendentibus, aliquid eventurum affir
mare audent, et si id non certo affirmare auserant,
aut protestentur, quam contra alios utriusq; sexus, qui su
pra dictas damnatas, vanas, fallaces, et perniciosas divina
di artes siue scientias exercent, profitentur, et docent, aut
dicunt, qui ve hujusmodi illicitas divinationes, sortilegia
superstitiones, veneficia, incantationes, ac praemissa de
testandi scelera, et delicta ut praefertur, faciunt, aut se
in eis quomodolibet intromittunt, cuiuscuq; dignitatis, gradus
et conditionis existant, tam episcopi et praesulati superio
res, atq; alii ordinarii locorum, quam Inquisitores here
ticae pravitatis, ubicumq; gentium deputati et si in ple
bisq; ex his causis antea non procedebant, aut procedere
non valebant, diligentis inquirant, & procedant, atq;
in eos severius canonicis penis, et aliis eorum arbitrio animad
vertant. Prohibentes omnes et singulos libros, opera et
tractatus hujus judiciariae Astrologiae, Geomantiae, Hy
dromantiae, Aeromantiae, Pyromantiae, Onomantiae, Chiro
mantiae

Chiromantiæ, Necromantiæ, Artis magice, aut in quibus
sorcilegia, veneficia, auguria, auspicia, execrabilis
incantationes, aut superstitiones continentur, ac ut
supra in memorato Indice interdictis sub censuris et
penis in eo contentis a quibuscumq; & fidelibus legi, aut
quomolibet retineri, sed illis episcopis, & ordinariis lo-
corum, vel inquisitoribus predictis presentari, & consignari
debere. Et nihilominus eadem auctoritate statuimus, et man-
damus ut contra scienter legentes, aut retinentes libros, et scripta
hujusmodi, seu in quibus talia continentur, similiter eisdem inquisi-
tores libere, & licite procedant, ac procedere, & penam conditionis
punire, et coercere possint; non obstantibus constitutionibus
et ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumq;
ut autem presentes nostre littere ad eorum omnium notitiam facilius
deducantur, jubemus illas in valvis Basilicæ Sancti Joannis
Lateranensis, et Principis Apostolorum de Urbe, ac in aciecapiti
Florentiæ affigi, seu appendi, eisque detractis, ipsarum exempla, et
impressa eisdem in locis affixa relinqui. Et insuper univrsis
et singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus,
Archiepiscopis, Episcopis, locorum ordinariis, et prelati, necnon
Inquisitoribus hereticæ pravitatis ubilibet constitutis per hæc
committimus et in stricte sancte obedientiæ districtè precipiendū mā-
damus ut per se, vel alium, seu alios eandem presentes litteras
postquam eas receperint, seu earum notitiam habuerint, insuis et
singulis Parochialibus, ecclesiis, dum in eis populi multitudo ad
duum convenerit, deinceps semel in anno, & quoties eis expedire
videbitur, vulgari sermone publicent, aut publicari faciant.
Quia vero difficile foret presentes litteras ad singulaque loca
in quibus de eis fides facienda erat, deferri; volumus ut earum
transumptis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, ac
sacro sigillo sancte Romane & univrsalis Inquisitionis, aut
alicujus prelati, vel curiæ ~~sanctæ~~ ^{Ecclesiasticæ} muniri eadem prorsus
fides in iudicio et extra ubique locorum adhibeatur, quæ eisdem

Luceat

originalibus litteris adhiberet, si essent exhibitis, vel attingere
Nulli ergo hominum vis hanc paginam nostrorum Statutorum, man-
data, prohibitionis, iussionis, commissionis, et voluntatis
infringere, vel ausu temerario contraire. Siquis autem hoc
attentare presumpserit indignationem omnipotentis Dei ac
beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum
Datum Rome apud sanctum Petrum anno Incarnationis
Dominicae 1526 Nonis Ianuarii Pontificatus Nri anno primo.

Hic Prodat Ioannes Bapta Canobius
Anno a Nativitate Domini 1526 indictione 14 die 9 mensis Ia-
nuarii Pontificatus D. N. D. Sixti divina providentia Papae.
anno primo retro scripta littera Apostolica affixa, lecta
et publicata fuerunt in valvis, seu portis S. Ioannis
Lateranensis, & S. Petri principis Apostolorum de Urbe
necnon cancellarie Apostolicae, et a curia Campi Fiorae et
per aliquod temporis spatium dimissa per nos Lo. Felice et
Nicolaum Taglietum S. D. N. P. cursores
Alexius Parabachius Magr. Curator

5

